Natuurlijk is het „wie" hier niet in strijd met het „wat". Het „wie" draagt het „wat".

Begrijp mij goed, zegt Stanley Jones: „Het „wat" in het Christendom is niet onbelangrijk. Altijd weer zullen er om Hem heen leerstellingen ontstaan. Wij kunnen niet zonder leerstellingen. Maar ik acht het van zoo groot belang, dat wij zuiver in de leer zijn, dat ik vraag, dat elk onzer dogma's telkens weer bezien wordt in het stralend licht van Zijn persoonlijkheid en telkens weer gesteld wordt onder de tucht van Zijn levende Geest. De eenige plaats waar wij onze leer zuiver kunnen houden is in het licht van Zijn aangezicht. Daar worden dwalingen openbaar, d a a r, maar nergens anders".

Het Indische Christendom zal hetzelfde zijn als het onze, omdat het hart er van dezelfde Christus zal wezen; maar het zal anders gekleurd zijn. De Indiër zal Christus zien, zooals Hij komt langs de Indische heerweg. Die Christus zal hem verlossen van de ontzettende nachtmerrie der misschien acht millioen reïncarnaties, die volgens het Hindoeïsme noodig zijn om God te bereiken.

„Wanneer ik mij nu voorstel", zegt Stanley Jones, „hoe de mensch zou zijn die voor ons het type zou wezen van de echt Indische Christen, dan rijst de figuur van Sadhu Sundar Singh voor mij op. Zooals hij daar staat in zijn in lange plooien neervallend geel gewaad, de voeten in sandalen, zonder eenig aardsch bezit, met een gelaat dat straalt van rust en vreugde, is hij geheel een figuur uit het Nieuwe Testament. Hier zien wij het Christendom in een zuiver Indische vorm.

Wanneer hij naar Europa gaat, is geen zaal of kerk groot genoeg voor de menschenmenigte die hem wil hooren. Wanneer zij naar hem luisteren, hooren zij klanken, die onze onrustige hedendaagsche samenleving nieuw schijnen; die een leven vertolken, waarin de suprematie van de geest tot werkelijkheid is geworden, dat rust en harmonie gevonden heeft, en zich volkomen h e e f t overgegeven aan de Christus die langs de Indische wegen gaat.

Terecht is er gezegd: „De laatste commentaar op de evangeliën kan niet geschreven worden, vóór Indië tot het Christendom is overgegaan".

Tenslotte schetst Stanley Jones „onze schoone taak in Indië" aldus: „Zelf hem kennen, anderen tot Hem leiden, ons dan terug trekken — niet noodzakelijkerwijs ons uit hun land terugtrekken, maar in elk geval ons in geestelijke zin terug trekken — en Indië met Christus alleen laten: Hij en Indië moeten de verdere weg alléén gaan".

En hij eindigt met de juichtoon: „Indië begint te wandelen met Christus die gaat langs de Indische wegen. Een triomftocht zal het zijn".

Moge zijn verwachting niet beschaamd worden. Als hij juist ziet — God geve het! — dan kunnen we ons nauwelijks voorstellen welk e e n groot werk God bezig is te werken. Steune ons gebed al die mannen, ook in ons Nederlandsch-Indië, die trachten aan de Indiërs Christus te laten zien in al Zijn heerlijkheid en verlossende zondaarsliefde.

VELDKAMP.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

De Landbouw.

In 't algemeen neemt in de laatste jaren de welvaart van ons volk belangrijk toe. Ondanks werkloosheid en uitvoerbelemmeringen bloeien industrie en handel, en de aan de arbeiders betaalde loonen weerspiegelen den goeden gang van zaken.

In de landbouw is het echter grondig mis en ondanks de goede technische positie laten de economische resultaten zeer veel te wenschen.

Niet enkel de winsten der bedrijfsleiders maar ook de loonen der arbeiders bevinden zich over 't algemeen beneden een redelijk peil. Een bijzonder kras staaltje geeft wel een publicatie in „Het Volk" waarvan hier een stukje volgt.

Op Walcheren zijn als regel de loonen der landarbeiders des zomers f 12 per week, van losse arbeiders soms f 2.50 per dag, 's winters zijn de weekloonen f 9. De werktijd is 's zomers 10 en 11 en 's winters 9 uur per dag. Bij aardbeien- en bessenplukken komt veel kinder-arbeid voor, deze verdienen 50—75 cent per dag. Vrouwen werken mee voor bieten- en aardappelrooien en verdienen f 6—f 8 per week.

Op Schouwen-Duiveland zijn de loonen te Burgh en Haamstede het beste, ze zijn 's zomers f 2.25—f 2.50 per dag, 's winters f 2; elders op het eiland zijn ze f 2.25 en f 1.75 per dag. De werktijd is des zomers 11 uur en 's winters 8 à 9 uur per dag. In het westen van Schouwen komt vrouwen- en kinderarbeid weinig voor; zij verdienen f 1—f 1.25 per dag. Bij het bessen-plukken stijgt dit tot f 1.75; elders, waar meer vrouwen- en kinderarbeid wordt verricht, verdienen deze hoogstens f 1.50 per dag.

Op Tholen is het loon van een landarbeider 25 cent per uur, bij aangenomen werk in de bieten, enz. is het wat hooger. 's Zomers wordt 10 uur per dag gewerkt, 's winters een paar uur korter, bij slecht weer in het geheel niet, zoodat de losse arbeiders dan zonder verdiensten zijn. Hier komt buitengewoon veel kinderarbeid voor, vooral „in de uien"; wie „Onnoozele kinderen" van A. M. de Jong heeft gelezen, weet wat dit voor de kinderen beteekent.

Van St. Maartensdijk deelt men nog mede, dat daar de loonen van vaste arbeiders f 550—f 650 en van losse arbeiders f 500 per jaar zijn. Ook hier komt, evenals elders, vrouwenarbeid veel voor, waardoor de loonen der mannen gedrukt worden, terwijl juist weer door de lage loonen der mannen, vrouwen en kinderen mee naar het land moeten, om het te lage loon van den man aan te vullen. Vrouwen verdienen hier tot f 1.75 per dag.

In andere streken van ons land zijn misschien niet zulke wanverhoudingen aan te wijzen doch wel zijn er streken waar de toestanden slechts weinig beter zijn.

Tegenover de scherpe en veelzins verblijdende stijging van het levenspeil in de steden en de industrie is de landbouw jammerlijk achter gebleven.

Zelfs zijn door de daling van de geldwaarde hier en daar de toestanden verslechterd, omdat de nominale loonen niet in verhouding daarmee zijn gestegen.

Blijkens de bovenaangehaalde cijfers moet er van een noodstand gesproken worden.

Ook de regeering heeft dat ingezien en zooals in dergelijke gevallen te doen gebruikelijk is, een commissie benoemd om een onderzoek in te stellen naar het levenspeil der landarbeiders en zoo noodig maatregelen tot verbetering voor te stellen.

Gemakkelijk is de taak dezer commissie, vooral wat het laatste betreft, niet.

Wel bestaat ten behoeve dezer groep de „Landarbeiderswet" waardoor sommigen een klein plaatsje op afbetaling in eigendom kunnen krijgen, doch hoe nuttig deze wet ook moge zijn, nimmer kan er een middel in gezien worden, waardoor de toestand van het gros der landarbeiders verbeterd wordt. Steeds zullen het verhoudingsgewijze slechts enkelen zijn die hiervan profiteeren, zooals trouwens de praktijk bewijst.

Indien aldus vaststaat dat niet door gedeeltelijke zelfstandigmaking de toestand der landarbeiders te verbeteren valt, komt aan de orde een verhooging der veel te lage loonen.

Ongetwijfeld is dit dan ook de weg en hier en daar zal zeker, zonder schade voor het bedrijf, het loon der arbeiders verbeterd kunnen worden.

Maar niet in 't algemeen kan deze maatregel toepassing vinden. De toestand van vele pachters is thans reeds slechter dan van de slechtst betaalde arbeiders.

De verslagen der coöperatieve landbouwboekhoudingen doen zien dat vele bedrijven met verlies werken en andere met een zoodanige winst dat nauwelijks van een loon voor den bedrijfsleider gesproken kan worden.

Zoo zit hier aan de loonkwestie het geheele agrarische vraagstuk vast en dit is zeker niet eenvoudig.

Allereerst is daar het feit dat de boeren door onderlinge concurrentie de pachten doen stijgen tot boven een redelijk peil. Verder is door het feit dat de landbouwproducten een wereldmarkt hebben en dus de boeren in ons land moeten concurreeren met hun vakgenooten over de geheele wereld, die dikwijls veel goedkooper grond en lager looncijfer hebben.

Dan is er de kwestie van den vrijhandel of laten we liever zeggen, van de protectie. De nabij gelegen landen weten door allerlei tariefbepalingen onze producten handig te weren en onze regeering doet niets.

Het is de oude geschiedenis van een „pot de verre" en een „pot de fer" die samen uitgaan. Eén komt gebroken thuis en dat zijn wij.

Ook de afzet der landbouwproducten binnen onze grenzen laat te wenschen. Verleden jaar is in September te Baarn het 79ste Landhuishoudkundig congres gehouden en daar werd door den heer L. Westerdijk de vraag besproken of de verhouding tusschen den prijs dien de consument betaalt en de producent ontvangt, een juiste is.

Het antwoord was ontkennend.

Voor de vleeschsoorten berekende de inleider een verschil van 100 pCt, voor tuinbouwvoortbrengselen verschillen van 300—400 pCt, voor kaas was de winstmarge 100 pCt.

Deze cijfers zijn ontstellend en maken duidelijk hoe het komt dat de consument vrij goed betaalt en toch de producent een zorgelijk bestaan heeft.

Wat de oorzaken ook mogen zijn, de verdeeling van ons volksinkomen laat nog veel te wenschen en het zijn niet in de laatste plaats de werkers in den landbouw die daar de dupe van zijn.

Zeer wenschelijk zou zijn dat de regeering ten dezen eenige maatregelen tot verbetering kon voorstellen.

E. VISSER.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

Gevaren van onze huidige Schoolwetgeving.

III.

Als vijfde gevaar noem ik het genieten van de subsidie zelf. 't Is één van de dingen, waarop onze tegenstanders zelfs gewezen hebben. Zij meenen, dat het maar verstandig is, ook de „Kerkelijken" aan de staatsruif te laten. Daar zullen ze zich den dood eten. Ze meenen opgemerkt te hebben, dat er in ons kamp meer aandacht gegeven wordt aan de vraag wie het onderwijs betalen zal dan aan de vraag, hoe het onderwijs zoo goed mogelijk zal worden gemaakt. Daarom willen velen dan ook de Bijzondere School aan een ander front aanvallen. Ze meenen, dat de achterzijde van onze stelling open gaat liggen. En dat zal zij ook, wanneer liefde en offervaardigheid voor onze scholen gaan minderen, wanneer de band tusschen huis en school gaat verslappen, alleen al door de omstandigheid, dat de school haar verzorging nu wel uit de publieke kassen geniet. Dr Colenbrander gaf daarom dan ook zijn vrienden den raad, eigen offervaardigheid aan te kweeken, nu die aan de rechterzijde mindert. Wij kunnen ons een en ander voor gezegd houden. Wij weten, hoe zij ons aan de ruif zien staan en welke hoop er in hun harten leeft. Daarom, als we dan al de subsidie in ontvangst nemen, als de vijand dan al ophoudt onze stelling aan de voorzijde te bestoken, dan moeten we toch in het oog houden, dat er ook nog een achterzijde aan de schoolstelling is. En die houden we gedekt, wanneer de milde subsidie niet de wig wordt, ingedreven tusschen ouders en school, wanneer de blijvende offervaardigheid de ouders ieder oogenblik gereed doet staan, om een nieuwen schoolstrijd te voeren, ook door hun meeleven met de school, door hun gebed voor de school. En die achterzijde van onze schoolstelling houden we mede gedekt door de toewijding van onze onderwijzers, door hun medeleven met de gezinnen, door hun weigering om staatsambtenaren te worden, kortom, doordat heel de schoolgemeente daar staat in ongebroken kracht, in haar eenheid van bedoelen, om het gedoopte zaad der Kerk op te voeden in de vreeze des Heeren. Daarvoor is nu de subsidie een middel in ons land. Wij hebben er ruimte door gekregen, wij hebben een geopende deur. Als we nu maar geen oogenblik daarbij vergeten, dat er vele vijanden zijn, vele tegenstanders. Dan kunnen we het gevaar, dat er in het genieten van subsidie ligt, afwenteleu.

Dan wordt de subsidie een m i d d e l, om onze kracht des te beter te ontplooien en wij waken er met elkander voor, dat onze school daardoor niet ongemerkt, voetje voor voetje, overglijdt van het terrein van het gezinsleven naar dat van den Staat.

Die zorg voor het zuiver houden van eigen beginsel brengt een ander gevaar mee, het zesde gevaar. Wij hebben de oogen open voor de belangen van onze eigen school, maar mogen daarom de Overheidsschool niet uit het oog verliezen. Of dit gevaar ook in verband staat met de huidige wetgeving? Ongetwijfeld! De Overheid heeft haar scholen, waar nog een 40 pCt. van de kinderen van ons volk onderwijs ontvangen. En daarom blijft de Openbare School een volksbelang bij uitnemendheid. Uiteraard staan de ouders van die school ver af. Men poogt door oudercommissies en door ouderavonden school en gezin wat nader tot elkander te brengen, maar groote successen kunnen in dit opzicht nog niet worden geboekt. Een gevolg daarvan is en — ziedaar het gevaar — dat de Openbare School de school van de onderwijzers is, gestempeld in vele plaatsen met een merk, waar de kleur rood niet vreemd aan is. Dat mogen wij niet aanzien, zonder in actie te komen. Wanneer de ouders meer invloed konden oefenen, zou de kleur heel vaak anders zijn. Een groote invloed is door de godsdienstlooze school reeds uitgeoefend. Hebben we reeds met elkaar beredeneerd, dat de school niet mag wezen een staatscreatuur, dan moeten we even stellig afspreken, dat de school ook niet mag wezen het instituut van den onderwijzer en dat wordt ze, als aan die school het merk der neutraliteit wordt opgedrukt. In naam is dan dat onderwijs neutraal, in wezen is het gedrenkt met den geest van den onderwijzer. En hoe zou dat ook anders kunnen? Maar daarom is het juist zoo noodig, dat door de ouders in de hen vertegenwoordigende besturen groote invloed wordt uitgeoefend. Daarom wijst ons Unierapport ook voor de Overheidsschool een weg, die uitnemend is. De Gemeentebesturen dragen op tijd en wijze bij de wet te regelen, het beheer der scholen over aan plaatselijke commissies, te benoemen door de ouders der schoolgaande kinderen. Wanneer geleidelijk onze bevolking rijp wordt gemaakt voor dit idee, zou de school heel wat dichter komen te staan bij de ouders. Daar zou ook nog een duitje mee te besparen vallen. Uitschakeling van het particulier initiatief en van de particuliere verzorging heeft in ons land al heel wat geld gekost.

Misschien hadden sommigen hier een klein pleidoocitje verwacht voor de christianisatie van de Openbare School. Die dan in dezen vorm zouden willen waken door middel van de school voor de belangen van geheel ons volk. Deze gedachte is evenwel nooit door onze partij gepropageerd. We mogen er ons wel even rekenschap van geven, dat dan onder de vlag der neutraliteit het Christelijk beginsel in de Openbare School zou worden binnengedragen. Moet dat dan gaan tegen den zin der ouders? Dat zal men toch niet willen. Welnu,